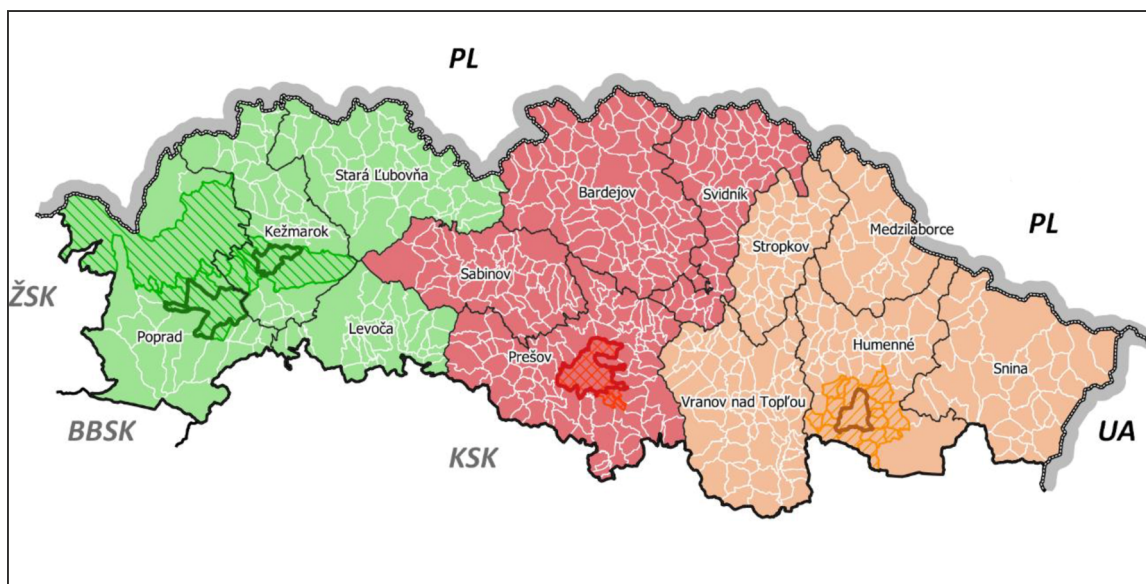
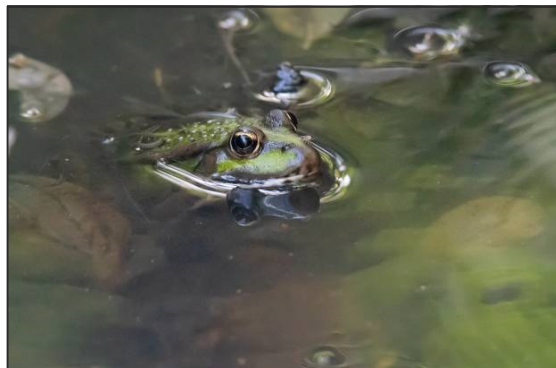
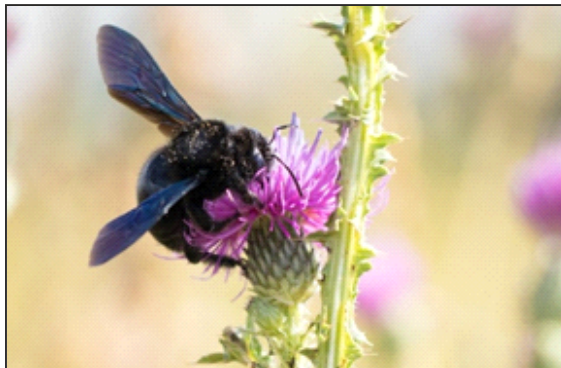


Obstarávateľ:

Prešovský samosprávny kraj

Námestie mieru 2

080 01 Prešov



„Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja 2021 - 2030”

Primerané hodnotenie vplyvov plánu na územia Natura 2000

Júl 2023

Spracovateľ dokumentácie:

EKOJET, s.r.o.
priemyselná a krajinná ekológia



Staré Grunty 9A, 841 04 Bratislava, Slovenská republika
Tel.: (+421 2) 45 69 05 68
e-mail: info@ekojet.sk
www.ekojet.sk

Obsah

1. Úvod	1
2. Vyhodnotenie podkladov pre primerané hodnotenie (kvalita, dostupnosť, úplnosť a podrobnosť podkladov)	3
3. Postup vypracovania primeraného hodnotenia.....	4
4. Informácie o pláne, programe alebo projekte (rozsah, lokalizácia, technické a technologické riešenie, varianty, termín realizácie a prípadne aj ukončenia prevádzky)	5
5. Identifikácia dotknutých území sústavy Natura 2000 (uviesť a zdôvodniť výber)	7
6. Hodnotenie vplyvov na dotknuté územia sústavy Natura 2000.....	10
6.1. Identifikácia dotknutých predmetov ochrany	25
6.2. Vyhodnotenie vplyvov na predmety a ciele ochrany (predovšetkým významnosti identifikovaných vplyvov na dotknuté predmety ochrany ako významný negatívny vplyv, mierne negatívny vplyv, žiadny vplyv, významný pozitívny vplyv, mierne pozitívny vplyv, pre plány a programy aj nevyhodnotiteľný vplyv)	25
6.3. Vyhodnotenie kumulatívnych vplyvov (kumulatívne účinky spolu s účinkami realizovaných a pripravovaných plánov, programov a projektov)	25
7. Vyhodnotenie vplyvov plánu, programu alebo projektu na integritu území sústavy Natura 2000.....	26
8. Návrh zmierňujúcich opatrení.....	26
9. Záver	27
10. Použité zdroje údajov.....	28

1. Úvod

Primerané posúdenie vplyvov strategického dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na roky 2021-2030“ na dotknuté územia sústavy Natura 2000 je vypracované na základe špecifickej požiadavky vyplývajúcej z vydaného rozsahu hodnotenia (č. OU-PO-OSZP1-2022/004544-045, zo dňa 10.02.2022):

2.2.2 Vypracovať primerané hodnotenie vplyvov na územia sústavy Natura 2000 podľa Metodiky hodnotenia významnosti plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v SR (ŠOP SR, 2014, 2016) ako samostatnú prílohu správy o hodnotení strategického dokumentu.

Cieľom predloženého primeraného hodnotenia je potvrdiť alebo vylúčiť, že plán, jeho aktivity a projekty môžu mať nepriaznivý vplyv na integritu území sústavy Natura 2000 z hľadiska cieľov jeho ochrany a v prípade konštatovania nevyhodnotiteľného vplyvu opísať možné budúce riziká a povinnosti investorov viažuce sa najmä k potrebe podrobného hodnotenia už s konkretizáciou rozsahu a lokalizácie činnosti. Všetky budúce aktivity vyplývajúce z naplňovania cieľov a opatrení tohto strategického dokumentu by v prípade umiestnenia v územiach sústavy Natura 2000 alebo v ich blízkosti mali byť po upresnení ich parametrov, lokalizácie a rozsahu prekonzultované a odsúhlasené Štátnou ochranou prírody SR.

Natura 2000 predstavuje sústavu chránených území členských krajín Európskej únie (ďalej len „EÚ“). Jej hlavným cieľom je zachovať prírodné dedičstvo, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov EÚ a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej EÚ.

Základom pre vytvorenie sústavy Natura 2000 sú dve právne normy EÚ:

- 1) Smernica Rady Európskych spoločenstiev č. 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov (známa tiež ako Smernica o vtákoch – Birds Directive), ktorou sa vyhlasujú osobitne chránené územia (Special Protection Areas, SPA), v národnej legislatíve ide o chránené vtáčie územia (CHVÚ).
- 2) Smernica Rady Európskych spoločenstiev č. 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (známa tiež ako Smernica o biotopoch – Habitats Directive), ktorou sa vyhlasujú osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, SAC). V národnej legislatíve ide o územia európskeho významu (ÚEV), ktoré sa následne vyhlasujú v príslušnej národnej kategórii chránených území.

Potreba a postup hodnotenia vplyvov plánov na územia sústavy Natura 2000 vyplýva zo Smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín, konkrétne z článku 6 ods. 3) a 6 ods. 4).

Článok 6 ods. 3) – Akýkoľvek plán alebo projekt, ktorý priamo nesúvisí s určitou lokalitou alebo nie je pre starostlivosť o ňu nevyhnutný, ale pravdepodobne bude mať na túto lokalitu významný vplyv buď samostatne alebo v kombinácii s inými plánmi a projektmi, bude predmetom primeraného hodnotenia jeho dopadov na lokalitu z hľadiska cieľov ochrany lokality. Z hľadiska záverov hodnotenia dopadov na lokalitu a s ohľadom na ustanovenia v článku 6 ods. 4 príslušné národné

orgány schvália tento plán alebo projekt len vtedy, keď zistia, že nebude mať nepriaznivý vplyv na integritu príslušnej lokality a v prípade, že je to vhodné, prihliadnu tiež na stanovisko verejnosti.

Článok 6 ods. 4) – Ak sa aj napriek negatívnemu hodnoteniu dopadov na lokalitu a neexistenciu alternatívnych riešení musí plán alebo projekt realizovať z naliehavých dôvodov prvoradého verejného záujmu vrátane sociálnych a ekonomických dôvodov, členský štát prijme všetky kompenzačné opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie ochrany celkovej spojitosti sústavy Natura 2000. O prijatých kompenzačných opatreniach bude informovať Európsku komisiu (ďalej len „EK“). Ak sa na príslušnej lokalite vyskytujú prioritné typy biotopov a / alebo prioritné druhy, jediné dôvody, na ktoré je možné prihliadať sú tie, ktoré sa týkajú ľudského zdravia alebo verejnej bezpečnosti, priaznivých dôsledkov prvoradého významu z hľadiska životného prostredia alebo podľa stanoviska EK iných naliehavých dôvodoch prevažujúceho verejného záujmu.

Posúdenie vplyvov plánu na územia sústavy Natura 2000 je vypracované v zmysle § 28 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a v zmysle článku 6.3 smernice 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín. Primerané posúdenie rieši vplyvy na územia Natura 2000 – chránené vtáčie územia a územia európskeho významu.

2. Vyhodnotenie podkladov pre primerané hodnotenie (kvalita, dostupnosť, úplnosť a podrobnosť podkladov)

Strategický dokument predstavuje plán všeobecného charakteru. Strategický dokument neopisuje žiadne činnosti, ktoré by bolo možné presne lokalizovať ani neobsahuje opisy technických riešení a rozsah činnosti.

Podkladom pre vypracovanie primeraného posúdenia bol predovšetkým samotný strategický dokument a koncept správy o hodnotení strategického dokumentu, legislatívne dokumenty a metodické materiály:

- „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na roky 2021-2030“, Prešovský samosprávny kraj, 2022,
- Správa o hodnotení strategického dokumentu: „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na roky 2021-2030“, EKOJET, s.r.o., 2023,
- Metodika primeraného hodnotenia vplyvov plánov, programov a projektov na územia sústavy Natura 2000, SAŽP, 2023,
- Zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov,
- Starostlivosť o územia Natura 2000 (Ustanovenia článku 6 smernice 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín), MŽP SR 2002,
- Komplexný monitorovací systém ŠOP SR (<http://www.biomonitoring.sk/>),
- Mapový portál <http://maps.sopsr.sk/>,
- Natura 2000 – Sústava chránených území členských krajín EÚ, <http://www.sopsr.sk/natura/>,
- <https://natura2000.eea.europa.eu/>.

Vyššie uvedené podklady a zdroje boli dostupné v tlačenej alebo elektronickej forme. Vzhľadom k charakteru posudzovaného strategického dokumentu nie sú súčasťou tohto posúdenia rozsiahle údaje o navrhovanej činnosti, technický a technologický popis stavieb, aktivít, údaje o vstupoch, výstupoch ani o dotknutých územia sústavy Natura 2000. Cieľom hodnotenia je zistiť, či môžu mať jednotlivé aktivity vyplývajúce zo strategického dokumentu vplyvy na predmety, ciele ochrany a integritu území Natura 2000 a v prípade zistenia možného ovplyvnenia, resp. nemožnosti vylúčiť ovplyvnenie, navrhnúť potrebné opatrenia, prípadne primerané posúdenie na úrovni konkrétnych projektov.

3. Postup vypracovania primeraného hodnotenia

Vzhľadom k všeobecnému charakteru strategického dokumentu bez lokalizovateľných aktivít a činností, zahŕňajúci celý Prešovský samosprávny kraj, nebol v rámci predloženého primeraného posúdenia spracovaný terénny prieskum ani neboli realizované konzultácie s odborníkmi na jednotlivé predmety ochrany.

Spôsob spracovania primeraného posúdenia zodpovedá charakteru hodnoteného dokumentu (ide o koncepčný materiál vytvárajúci rámec pre budúce projekty a výzvy pre samosprávy, fyzické osoby a ďalšie subjekty na území PSK) a je preto len akýmsi prípravným hodnotením s cieľom popísať riziká ďalších aktivít a činností vyplývajúcich z priorit a cieľov strategického dokumentu vo vzťahu k územiám sústavy Natura 2000 a ich predmetom ochrany.

V zmysle platnej metodiky primeraného hodnotenia vplyvov plánov, programov a projektov na územia sústavy Natura 2000 (SAŽP, 2023), *podrobnosť možného vyhodnotenia vplyvov plánov na územia sústavy Natura 2000 úzko súvisí s úrovňou podrobnosti spracovania samotných plánov. Plány je z tohto pohľadu, možné rozdeliť do troch skupín:*

- plány všeobecného charakteru (málo konkrétne, bez územného priemetu, napr. všeobecné koncepcie či politiky, napr. Koncepcia ochrany ovzdušia),
- *sektorové/rezortné plány alebo programy (plánované projekty je možné v plánoch identifikovať, majú územný priemet, napr. rezortné koncepcie: Stratégia rozvoja dopravy, Koncepcia využitia hydroenergetického potenciálu),*
- *územnoplánovacej dokumentácie (ÚPN VÚC, ÚPN O, Zmeny a doplnky ÚPD)*

Pri tomto type plánu je možné, že vplyvy bude možné vyhodnotiť len pre niektoré jeho časti. V takomto prípade sa pre ostatné časti plánu (projekty, aktivity) uvedie vplyv ako „nevyhodnotiteľný“ a odkáže na nevyhnutnosť hodnotiť tieto projekty/aktivity na nižšej (spravidla projektovej) úrovni. Tento spôsob hodnotenia by však nemal byť dôvodom na absenciu hodnotenia významnosti plánu ako celku.

V prípade strategického dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja 2021 - 2030“ ide jednoznačne o prvý z trojice uvedených typov plánov, pri žiadnej z činností popisovaných v pláne nie je známy územný priemet, ide o koncepčný dokument.

Nosná časť spracovávaného primeraného hodnotenia predstavovala štúdium a analýzu textov hodnoteného strategického dokumentu spolu so štúdiom ostatných a metodických podkladových materiálov a následné zhodnotenie predpokladaného vplyvu aktivít vyplývajúcich zo strategického dokumentu na územia sústavy Natura 2000.

4. Informácie o pláne, programe alebo projekte (rozsah, lokalizácia, technické a technologické riešenie, varianty, termín realizácie a prípadne aj ukončenia prevádzky)

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na roky 2021 – 2030 je spracovaný v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Ide o strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii (Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030) a je zároveň vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie regiónu (Územný plán Prešovského samosprávneho kraja). PHRSR PSK reflektuje všetky relevantné nadnárodné, národné, ako aj regionálne strategické a koncepčné dokumenty (ako je najmä Agenda 2030, národné sektorové stratégie, Plán udržateľnej mobility PSK a pod.), pričom zároveň zohľadňuje výstupy z prebiehajúcich aj už zrealizovaných projektov a iniciatív s relevanciou k rozvoju územia kraja (napr. Iniciatíva Catching-up Regions).

PHRSR PSK spĺňa požiadavky na spracovanie integrovanej územnej stratégie v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu, Európskej Rady a odporúčaní Európskeho výboru regiónov. Je základom pre zabezpečenie integrovaného územného rozvoja podporovaného územnými nástrojmi EÚ, vrátane integrovaných územných investícií. Participácia sociálno-ekonomických partnerov na procese tvorby PHRSR PSK je predpokladom širokej akceptácie stratégie a nástrojom dosiahnutia konsenzu a je podmienkou účasti sociálno-ekonomických partnerov na jej implementácii. PHRSR PSK je spracovaný tak, aby jeho implementácia bola realistická, viazaná na rozpočtové programovanie verejného sektora a reálnu dostupnosť zdrojov.

Rozvojová stratégia PHRSR je inovačnou, integrovanou a integrujúcou SMART stratégiou, keďže hľadá rozumné, efektívne a udržateľné rozvojové riešenia a prístupy pre rozvoj kraja.

Hlavným cieľom strategického dokumentu je vytvoriť podmienky pre vyvážený územný rozvoj kraja a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov. Prešovský samosprávny kraj v rámci výkonu činnosti samosprávy podľa zákona č.302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov smeruje všetko úsilie do všestranného rozvoja svojho územia, zvlášť reflektuje potreby svojich obyvateľov. Toto poslanie PSK sa v svojej komplexnosti premieta do hlavného cieľa PHRSR, ktorý vytvára základ systému priorít, strategických a špecifických cieľov. Hlavný cieľ tak agreguje všetky úrovne stratégie a všetky oblasti územného rozvoja kraja (inovátna a konkurencieschopná ekonomika, trh práce, zamestnanosť, cestovný ruch, sociálna oblasť, školstvo, kultúra, šport, zdravotníctvo, udržateľná doprava a energetika, životné prostredie a zmena klímy, dekarbonizácia, strategické rozhodovanie a plánovanie územia) s dopadom na kvalitu života jeho obyvateľov.

Rozvojová stratégia PHRSR PSK je členená do tematických oblastí – 4 hlavných priorít, ktoré tvoria zastrešenie strategických a špecifických cieľov a implementačný mechanizmus PHRSR. Priorita je vnímaná ako oblasť, do ktorej je potrebné smerovať investície a opatrenia, ktoré povedú k eliminácii identifikovaných nedostatkov/problémov, pomôžu zlepšiť situáciu a prinesú rozvoj danej oblasti. Priority nadväzujú aj na ciele Politiky súdržnosti EÚ, Agendy 2030, Partnerskej dohody, Program Slovensko 2021-2027 a ďalšie strategické dokumenty.

Priority a strategické ciele PHRSR PSK:

Priorita 1: Inovatívna a konkurencieschopná regionálna ekonomika

Strategický cieľ 1.1

- Zvýšiť ekonomickú výkonnosť kraja s dôrazom na inovatívnosť a udržateľnosť podnikateľského prostredia a trhu práce.

Strategický cieľ 1.2

- Podporiť rozvoj cestovného ruchu a kultúry využitím vysokého endogénneho potenciálu kraja.

Priorita 2: Kvalitnejšie životné podmienky obyvateľov kraja

Strategický cieľ 2.1

- Zlepšiť zdravie obyvateľov, zvýšiť ich bezpečnosť a budovať inkluzívnu a vzdelanú občiansku spoločnosť.

Priorita 3: Rozvinutá infraštruktúra a energetika v priaznivom životnom prostredí

Strategický cieľ 3.1

- Vytvoriť udržateľný model rozvoja dopravnej infraštruktúry a udržateľnej energetiky na území kraja.

Strategický cieľ 3.2

- Zlepšiť stav životného prostredia a adaptovať územie kraja na zmenu klímy.

Priorita 4: Strategické riadenie územia a územne vyvážený rozvoj

Strategický cieľ 4.1

- Zvýšiť účinnosť strategického riadenia územne vyváženého rozvoja v kraji.

Zo štúdia podkladového materiálu vyplynulo, že ide o strategický dokument všeobecného charakteru bez bližšie konkretizovaných činností, ktoré by mali navrhnuté presnejšie technické prevedenie alebo by ich bolo možné umiestniť v území.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja 2021 - 2030 predstavuje koncepčný dokument a východisko pre ďalšie plánovanie a konkretizáciu aktivít a projektov, ktoré je potrebné následne hodnotiť individuálne v zmysle § 28 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

5. Identifikácia dotknutých území sústavy Natura 2000 (uviesť a zdôvodniť výber)

Vzhľadom k všeobecnému charakteru strategického dokumentu nie je možné vylúčiť ani potvrdiť ovplyvnenie konkrétnych území sústavy Natura 2000. Zároveň je isté, že viaceré aktivity vyplývajúce z hodnoteného strategického dokumentu ovplyvnia územia sústavy Natura 2000.

V rámci územia PSK sa nachádzajú, resp. do neho zasahujú nasledovné vyhlásené chránené vtáčie územia (CHVÚ): CHVU030 Tatry, CHVU051 Levočské vrchy, CHVU052 Čergov, CHVU011 Laborecká vrchovina, CHVU002 Bukovské vrchy, CHVU035 Vihorlatské vrchy, CHVU025 Slanské vrchy, CHVU036 Volovské vrchy, CHVU053 Slovenský raj, CHVU018 Nízke Tatry. Vzhľadom k veľkej ploche jednotlivých CHVÚ sa dá predpokladať, že bude aktivitami vyplývajúcimi z hodnoteného strategického dokumentu vo menšej alebo väčšej miere ovplyvnená väčšina týchto území.

V rámci územia PSK sa v súčasnosti nachádza, resp. do neho zasahuje 102 území európskeho významu. Predpokladáme, že aktivitami vyplývajúcimi z hodnoteného strategického dokumentu môže byť ovplyvnený značný počet týchto území.

Tab.: Údaje o chránených vtáčích územiach nachádzajúcich sa v PSK

P. č.	Názov CHVÚ	Výskyt v okresoch	Výmera CHVÚ		
			Celková (km ²)	v kraji (km ²)	v kraji (%)
SKCHVU002	Bukovské vrchy	Snina	409,09	409,09	100,00
SKCHVU052	Čergov	Bardejov, Prešov, Sabinov, Stará Ľubovňa	358,50	358,50	100,00
SKCHVU035	Vihorlatské vrchy	Snina, Humenné	478,93	150,37	31,40
SKCHVU036	Volovské vrchy	Prešov	1218,54	20,73	1,70
SKCHVU011	Laborecká vrchovina	Humenné, Medzilaborce, Snina, Stropkov, Svidník	1029,24	1029,24	100,00
SKCHVU018	Nízke Tatry	Poprad	981,58	98,26	10,01
SKCHVU025	Slanské vrchy	Prešov, Vranov nad Topľou	603,82	299,10	49,54
SKCHVU030	Tatry	Poprad	546,85	233,84	42,76
SKCHVU051	Levočské vrchy	Kežmarok, Levoča, Sabinov, Stará Ľubovňa	455,98	455,98	100,00
SKCHVU053	Slovenský raj	Poprad	252,40	84,13	33,33

Zdroj: EKOJET, s.r.o. na základe dát ŠOP SR, 2022

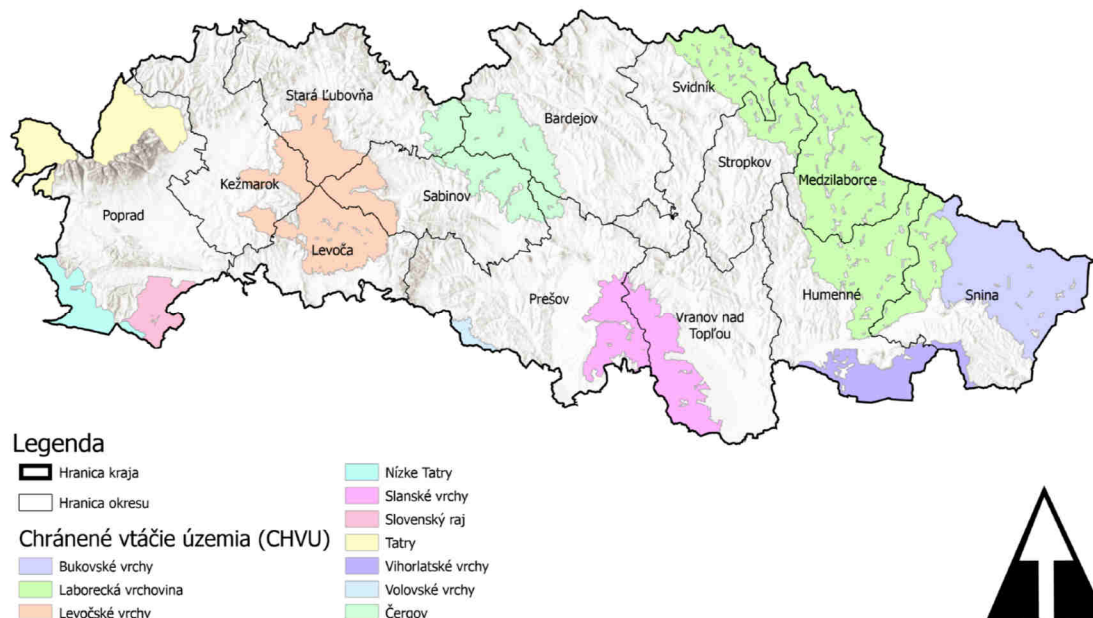
Tab.: Prehľad počtu území európskeho významu (ÚEV) nachádzajúcich sa, resp. zasahujúcich do jednotlivých okresov PSK

Okres	Výmera okresu (km ²)	Počet ÚEV	Výmera ÚEV v rámci okresu	
			(km ²)	(%)
Bardejov	935,81	8	53,12	5,68
Humenné	754,25	17	74,34	9,86
Kežmarok	629,68	13	5,75	0,91
Levoča	420,76	9	14,21	3,38
Medzilaborce	427,12	16	82,46	19,31
Poprad	1104,29	15	528,84	47,89
Prešov	933,95	13	26,86	2,88
Sabinov	545,45	6	46,19	8,47

Snina	804,74	10	336,99	41,88
Stará Ľubovňa	707,87	8	31,25	4,41
Stropkov	388,92	6	7,27	1,87
Svidník	549,28	3	44,51	8,10
Vranov nad Topľou	768,96	5	36,01	4,68

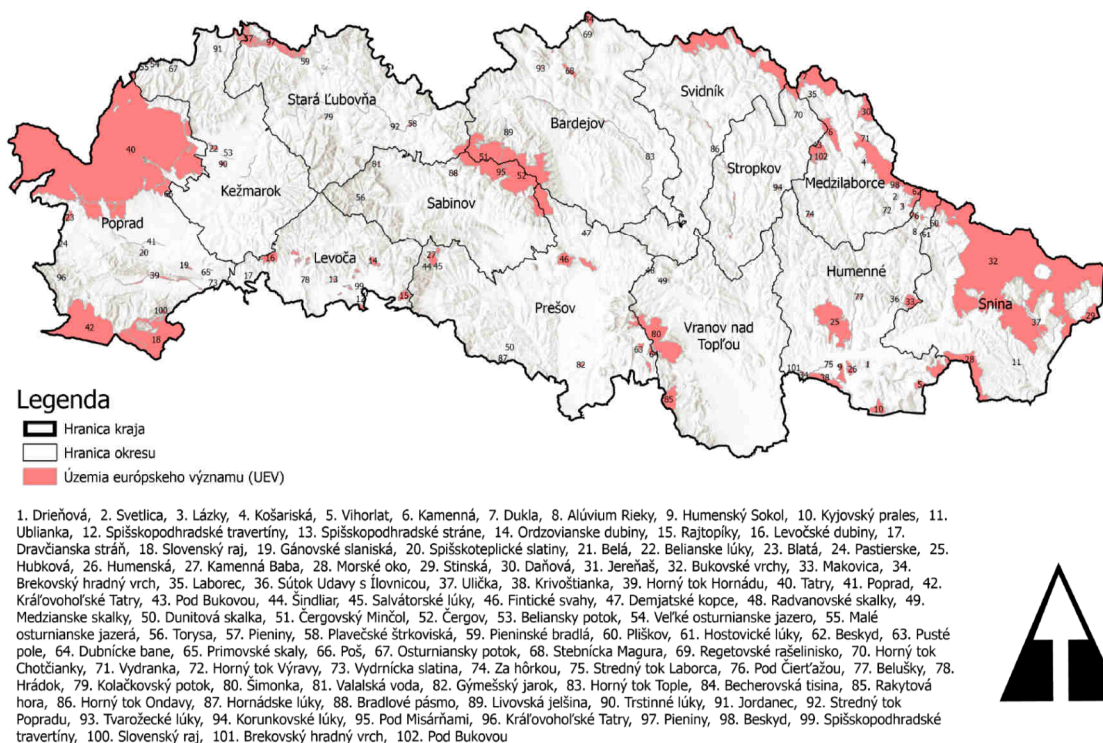
Zdroj: EKOJET, s.r.o. na základe dát ŠOP SR, 2022

Obr.: Prehľad chránených vtáčích území v rámci PSK



Zdroj: EKOJET, s.r.o. na základe dát ŠOP SR, 2022

Obr.: Prehľad území európskeho významu v rámci PSK



Zdroj: EKOJET, s.r.o. na základe dát ŠOP SR, 2022

Dotknuté územia Natura 2000

Územia Natura 2000 sú vyhodnotené ako dotknuté v nasledujúcich prípadoch:

- 1) lokality priamo dotknuté projektom (navrhovaný projekt zasahuje priamo do území sústavy Natura 2000).
- 2) nepriamo dotknuté (navrhovaný projekt sa nachádza v ich bezprostrednej blízkosti a vplyv sa dá predpokladať):
 - a) sú ovplyvnené v súvislosti so vstupmi (ťažba surovín, odbery vody, pripojenie inžinierskych sietí, doprava materiálu a technológií) počas prípravy, realizácie, prípadne likvidácie projektu,
 - b) sú ovplyvnené výstupmi (odpady, odpadové vody, emisie, hluk) počas prípravy, realizácie, prípadne likvidácie projektu,
 - c) aspoň jeden z predmetov ich ochrany môže byť dotknutý výstavbou, prevádzkou alebo likvidáciou projektu.

Predpokladané ovplyvnenie územia sústavy Natura 2000 je potrebné analyzovať prostredníctvom viacerých faktorov:

- typ, rozsah a dosahy projektu počas výstavby a prevádzky,
- citlivosť predmetov ochrany na vplyvy projektu (napr. väzba na hydrológiu, citlivosť na fragmentáciu biotopov, prašnosť, hlučnosť),
- veľkosť domovských okrskov (tzn. *homerange*), lokomočná a migračná schopnosť každého predmetu ochrany ÚEV a CHVÚ.

Prítomnosť dotknutých alebo potenciálne dotknutých území sústavy Natura 2000 bola priestorovo analyzovaná vo vzťahu k plošnému rozsahu realizovanej činnosti a následne vyhodnotená nasledovne:

- navrhovaná činnosť je v priamom strete s dvomi územiami sústavy Natura 2000, t. j. realizovaná činnosť priestorovo priamo zasahuje do území sústavy Natura 2000,
- ovplyvňuje územie sústavy Natura 2000 v súvislosti so vstupmi (fáza realizácie stavebných prác – hluk, prašnosť, vyrušovanie, svetelný smog a pod.),
- ovplyvňuje územie sústavy Natura 2000 v súvislosti s výstupmi (prevádzka plánovanej činnosti – synantropizácia okolia, zvýšenie návštevnosti, hlučnosť a pod.).

Na základe vyššie uvedených kritérií posudzovania, kedy je územie plánom dotknuté alebo nie, je možné predpokladať, že vplyvom aktivít priamo vyplývajúcich z hodnoteného strategického dokumentu môže byť ovplyvnená značná časť území európskeho významu a chránených vtáčích území v PSK. V ďalšej kapitole poukážeme akými spôsobmi môže dôjsť ovplyvneniu jednotlivých území.

6. Hodnotenie vplyvov na dotknuté územia sústavy Natura 2000

Po preštudovaní strategického dokumentu a jeho príloh môžeme konštatovať, že pri samotnom hodnotení vplyvov na územia sústavy Natura 2000 je pre potreby hodnotenia zásadná časť D. Implementačný plán a plán monitorovania, kde sú popisované v kap. D.1 Nástroje na implementáciu stratégie jednotlivé, ciele a opatrenia s aktivitami potrebnými pre ich naplnenie. Príliš všeobecný charakter plánu neumožňuje presnú identifikáciu dotknutých území sústavy Natura 2000. Vo všeobecnosti sa dá povedať, že vplyv strategického dokumentu na územia sústavy Natura 2000 je „nevyhodnotiteľný“. Avšak môžeme poukázať na možné negatívne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000 pri niektorých navrhovaných adaptačných opatreniach a potrebu ich zhodnotenia vo fáze projektovej prípravy konkrétnych projektov a tiež môžeme pri viacerých aktivitách vylúčiť ovplyvnenie území sústavy Natura 2000. Mnohé z opatrení majú len organizačný charakter bez záberu nového územia, resp. zásahov do území sústavy Natura 2000 (napr. nemateriálna podpora podnikov, zvyšovanie úrovne vzdelania, podpora výskumu novými grantami a pod.). Pri opatreniach tohto typu uvádzame „0“ - žiadne vplyvy. Pri ostatných opatreniach / činnostiach uvádzame „0 / ?“ - tzn. žiadne alebo neurčité ovplyvnenie v závislosti od umiestnenia a technického prevedenia konkrétneho projektu (napr. rozvoj dopravnej infraštruktúry). Len výnimočne uvádzame „?“ - ovplyvnenie území sústavy Natura 2000 sa určite objaví, ale nevieme v akej miere (napr. opatrenia na podpora obnovy biodiverzity v chránených územiach). V nasledujúcej tabuľke je prehľadný zoznam cieľov strategického dokumentu a navrhovaných opatrení, vyhodnotenie ich možných vplyvov na územia sústavy Natura 2000 a zdôvodnenie hodnotenia.

Špecifické ciele a opatrenia navrhované v strategickom dokumente a ich predpokladané vplyvy na územia sústavy Natura 2000:

Špecifické ciele	Opatrenie a jeho aktivity	Vplyvy	Zdôvodnenie
Posilniť rast a konkurencieschopnosť podnikateľských subjektov pôsobiach na území kraja	Podpora malých a stredných podnikov prostredníctvom nefinančnej a voucherovej podpory so zameraním na inkubačné, akceleračné a rastové programy a zvyšovanie povedomia a iné špecializované služby	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000. Nemá charakter územného záberu a ovplyvnenia.
	Zlepšenie prístupu k financovaniu pre malé a stredné podniky	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000. Nemá charakter územného záberu a ovplyvnenia.
	<u>Zlepšenie logistickej a technickej infraštruktúry podnikateľského prostredia</u> • Zlepšiť kvalitu dopravnej siete na území kraja • Propagovať možnosti voľných pozemkov a budov na podnikanie v kraji aj mimo kraja	0 / ?	Možné negatívne vplyvy opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti. Predpokladané nové zábery poľnohospodárskej a lesnej pôdy predstavujú negatívny vplyv. Pri rozvoji dopravnej infraštruktúry je potrebné dbať na vhodnú lokalizáciu nových dopravných koridorov.
	Podpora internacionalizácie malých a stredných podnikov	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000. Nemá charakter

			územného záberu a ovplyvnenia.
Zrýchliť digitalizáciu podnikateľského sektora a zvýšiť jeho inovačné kapacity v spolupráci so subjektami výskumu a vývoja	Zvyšovanie povedomia o dôležitosti, prínosoch a možnostiach využívania pokročilých technológií a digitalizácie	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000. Nemá charakter územného záberu a ovplyvnenia.
	Podpora výskumu, vývoja a zavádzania inovácií v jednotlivých oblastiach sektoroch na území kraja	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000. Nemá charakter územného záberu a ovplyvnenia.
	Podpora zručností obyvateľov v súlade s potrebami SK RIS3 2021+	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000. Nemá charakter územného záberu a ovplyvnenia.
Transformovať infraštruktúru podnikateľského prostredia v súlade s princípmi adaptácie na zmenu klímy, inovačne založenej zelenej ekonomiky a efektívneho zhodnocovania zdrojov	<u>Podpora podnikov v prechode na nízkouhlíkové hospodárstvo</u> • Zabezpečiť vypracovanie strategických dokumentov a koncepcných činností v oblasti obehového hospodárstva • Podporiť SMART riešenia pre nízkouhlíkové hospodárstvo • Podporiť činnosti súvisiace s recykláciou odpadu a jeho následné materiálové zhodnocovanie	0 / ?	Možné negatívne vplyvy opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti. Na základe opisu činností nie je možné vylúčiť nové zábery poľnohospodárskej a lesnej pôdy, ktoré môžu predstavovať negatívny vplyv.
	Zvyšovanie povedomia o potrebe prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000. Nemá charakter územného záberu a ovplyvnenia.
Zvýšiť atraktivitu a pripravenosť kraja pre potenciálnych investorov vytvorením podmienok a širšej ponuky investičných príležitostí	<u>Vytvorenie vhodných podmienok pre investorov na území PSK</u> • Dobudovať a modernizovať dopravnú infraštruktúru	0 / ?	Možné negatívne vplyvy opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti. Predpokladané nové zábery poľnohospodárskej a lesnej pôdy predstavujú vo väčšine prípadov negatívny vplyv. Modernizácia dopravnej infraštruktúry môže mať aj pozitívne vplyvy (napr. dobudovanie ekoduktov).
	Vybudovanie a etablovanie značky PSK ako spoľahlivého partnera pre investície	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000. Nemá charakter územného záberu a ovplyvnenia.
Zlepšiť podmienky pre prístup obyvateľov na trh práce	Zber dát a strategické participatívne plánovanie v oblasti zamestnanosti a trhu práce	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000. Nemá charakter územného záberu a ovplyvnenia.
	Zlepšenie pripravenosti detí a mládeže na pracovný život	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000. Nemá charakter územného záberu a ovplyvnenia.
	Zabezpečenie vzdelávania na stredných školách reflektujúc potreby trhu práce	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000. Nemá charakter

			územného záberu a ovplyvnenia.
	Zapojenie zamestnávateľov do odbornej prípravy žiakov a študentov	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000. Nemá charakter územného záberu a ovplyvnenia.
	Podpora efektívnych nástrojov pre zamedzenie predčasného ukončenia vzdelávania a pre ľahší vstup na trh práce mladým do 30 rokov (NEET) a ostatným zraniteľným a znevýhodneným skupinám obyvateľstva (zvlášť MRK)	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000. Nemá charakter územného záberu a ovplyvnenia.
Rozšíriť a modernizovať existujúcu infraštruktúru cestovného ruchu vrátane rozširovania ponuky CR a zavádzania inovatívnych riešení	<u>Podporiť vybavenosť územia kraja udržateľnou technickou infraštruktúrou pre rozvoj CR pre tradičné i nové formy turizmu a cestovného ruchu</u> - Rozvíjať cykloturistiku a pešiu turistiku s prepojením na ostatné kraje a cezhraničné oblasti - Rozšíriť potenciál rekreačnej turistiky využívaním vodných plôch, kempovania, vidieckeho turizmu a agroturistiky - Podporovať rozvoj trvalo udržateľného cestovného ruchu - ekoturizmu	0 / ?	Pravdepodobnosť negatívnych aj pozitívnych vplyvov opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti. Nové prvky rekreácie a cestovného ruchu v blízkosti území sústavy Natura 2000 spojené so zvýšením návštevnosti môžu predstavovať ich negatívne ovplyvnenie. Podpora ekoturizmu spojená s obnovou tradičných foriem obhospodarovania pôdy môže mať aj pozitívne vplyvy. Kľúčovou pre vyhodnotenie významnosti vplyvov je lokalizácia a prevedenie konkrétnych projektov.
	<u>Podporiť obnovu kultúrnych a prírodných pamiatok na území kraja pre potreby kultúrno-poznávacieho turizmu</u> Podporiť organizáciu kultúrnych a vzdelávacích podujatí v nadväznosti na kultúrne a prírodné pamiatky	0 / ?	Možné negatívne vplyvy opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti. Dá sa očakávať zvyšovanie návštevnosti v územiach sústavy Natura 2000, čo môže predstavovať negatívne ovplyvnenie niektorých predmetov ochrany.
	Vytvoriť ucelený systém destinačného manažmentu, propagácie a informovania v oblasti CR na území kraja	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Podporiť zvýšenie kvality poskytovaných služieb v oblasti CR na území kraja v kľúčových destináciách	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
Zabezpečiť ochranu a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva, kultúry, kreatívneho priemyslu a komunitného života na území kraja	<u>Zabezpečiť strategický rozvoj kultúry a kultúrneho priemyslu na území PSK</u> Vypracovať strategické dokumenty pre oblasť kultúry, kultúrneho priemyslu a komunitného života	0 / ?	Možné negatívne vplyvy opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti. Na základe opisu činností nie je možné vylúčiť nové zábery poľnohospodárskej a lesnej pôdy súvisiace s opatrením, ktoré môžu predstavovať negatívny

			vplyv.
	Podpora vytvorenia ponuky vzdelávania pre profesie pracujúce v oblasti kultúry, kultúrneho priemyslu, manažmentu a marketingu kultúry	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Zabezpečenie digitalizácie zbierkových predmetov, knižných fondov, využívania inovatívnych interaktívnych nástrojov a ostatného technického vybavenia v oblasti kultúry a kultúrneho priemyslu pre verejnosť (aj zdravotne znevýhodnenej) a pracovníkov relevantných kultúrnych inštitúcií	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	<u>Zvýšenie kvality služieb kultúrnych inštitúcií modernizáciou kultúrnej infraštruktúry, kvalitným a moderným materiálno - technickým a technologickým vybavením vrátane zabezpečenia hygienických štandardov</u> - Modernizovať stavebno-technický stav kultúrnej infraštruktúry, národných kultúrnych pamiatok a ostatných objektov slúžiacich pre oblasť kultúry a kultúrneho priemyslu - Modernizovať materiálno-technické a technologické vybavenie kultúrnych inštitúcií a ich priestorové a funkčné riešenie	0 / ?	Možné negatívne vplyvy opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti. Na základe opisu činností nie je možné vylúčiť nové zábery poľnohospodárskej a lesnej pôdy súvisiace s opatrením, ktoré môžu predstavovať negatívny vplyv.
	<u>Sprístupnenie kultúrnych objektov vhodných pre poznávací a zážitkový turizmus</u> Vytvoriť zážitkové a poznávacie produktové balíky	0 / ?	Možné negatívne vplyvy opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti. Na základe opisu činností nie je možné vylúčiť negatívne ovplyvnenie.
	<u>Transformovanie nevyužívaných objektov vhodných pre potreby kultúrnych činností, kreatívneho priemyslu a spolkovej komunitnej činnosti</u> - Pripraviť plán obnovy objektov - Vypracovať koncept rozvoja kreatívneho priemyslu v nevyužitých objektoch - Podporiť využívanie vhodných objektov subjektami z oblasti kreatívneho priemyslu (start-upy a pod.)	0 / ?	Možné negatívne vplyvy opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti. Na základe opisu činností nie je možné vylúčiť negatívne ovplyvnenie.
	<u>Podpora uchovávaní kultúrneho dedičstva a kultúrno – historického potenciálu územia PSK</u> Podporiť ochranu prírodného dedičstva	0 / ?	Očakávajú sa prevažne pozitívne vplyvy opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti.
Zvýšiť dostupnosť a kvalitu zdravotnej starostlivosti pre obyvateľov kraja	Zavedenie koncepčného riadenia a koordinácie oblasti zdravotníctva, zdravotnej starostlivosti a zdravia v kraji	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Zavedenie funkčného integrovaného systému zdravotno-sociálnej	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne

	starostlivosti pre osoby odkázané na pomoc inej osoby		územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Posilnenie regionálneho systému zdravotnej starostlivosti v oblasti ľudských zdrojov zdravotníckeho personálu	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Zlepšenie poskytovania primárnej a akútnej zdravotnej starostlivosti a koordinácie medzi jednotlivými druhmi starostlivosti	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Digitalizácia, informatizácia a automatizácia zdravotníctva	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Podpora zvýšenia zdravotnej gramotnosti obyvateľov kraja	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	<u>Investície do moderných, ekonomicky, ekologicky a spoločensky udržateľných zdravotníckych budov a ich technického vybavenia</u> • <i>Vybudovať, rekonštruovať a modernizovať zdravotnícke budovy vrátane zabezpečenia zvýšenia ich energetickej efektívnosti</i>	0 / ?	Možné negatívne vplyvy opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti. Na základe opisu činností nie je možné vylúčiť negatívne ovplyvnenie.
	Sieťovanie a vytváranie funkčných partnerstiev aktérov rozvoja zdravotníctva a poskytovania zdravotníckej a zdravotnícko- sociálnej starostlivosti	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Podpora rozvoja kúpeľných služieb (kúpeľnej liečby, rehabilitačných, relaxačných, rekondičných a regeneračných procedúr) • <i>Vytvoriť podmienky pre širšie využívanie prírodných minerálnych vôd na liečebné účely</i> • <i>Podporiť rozvoj existujúcich a zriadenie nových komplexných kúpeľno-liečebno-rehabilitačných a rekreačných zariadení</i>	0 / ?	Možné negatívne vplyvy opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti. Na základe opisu činností nie je možné vylúčiť negatívne ovplyvnenie.
Rozšíriť spektrum možnosti pre pohybové aktivity a zdravý životný štýl každej vekovej skupiny obyvateľstva	Komplexný monitoring stavu v oblasti telesnej kultúry a strategické plánovanie v oblasti športu a zdravého životného štýlu	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	<u>Vybudovanie, rekonštrukcia a modernizácia komplexnej športovej infraštruktúry vrátane technického a hygienického štandardu na území kraja v rôznych športoch</u> • <i>Budovať a skvalitňovať objektové i materiálno-technické zabezpečenie športovísk prístupných pre všetkých občanov žijúcich v územnej pôsobnosti kraja vrátane vybavenia a bezbariérového prístupu pre obyvateľov s obmedzenou schopnosťou pohybu tak, aby pri svojej</i>	0 / ?	Možné negatívne vplyvy opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti. Na základe opisu činností nie je možné vylúčiť negatívne ovplyvnenie.

	<i>funkčnosti spĺňali hygienické, estetické a technické kritériá a zohľadňovali prírodné a ekologické hodnoty = bežeké, bežkárské, cyklistické, zjazdové lyžiarske, turistické a pod. strediská</i>		
	Zvyšovanie kvalifikovanosti a odbornosti pedagogických a trénerských kapacít	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	<u>Podpora športovej všestrannosti, záujmu o športovanie a zdravého životného štýlu obyvateľov kraja v rámci školskej telesnej výchovy, športu pre všetkých, výkonnostného športu i systému rozvoja športovo-talentovanej mládeže</u> • Podporiť podmienky rozvoja rekreačného športu ako súčasť cestovného ruchu a turizmu	0 / ?	Možné negatívne vplyvy opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti. Na základe opisu činností nie je možné vylúčiť negatívne ovplyvnenie.
	<u>Podpora športových podujatí a športového života na území kraja</u>	0 / ?	Možné negatívne vplyvy opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétneho podujatia. Na základe opisu aktivít nie je možné vylúčiť negatívne ovplyvnenie.
	Propagácia zdravého životného štýlu	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Rozvoj medzinárodnej spolupráce na území kraja v oblasti športu	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Vytvárať podmienky pre aktivizáciu mládeže v jednotlivých oblastiach života	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
Zabezpečiť dostupnosť kvalitných sociálnych služieb a posilniť sociálnu integráciu osôb dotknutých i ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením	Zber dát a strategické participatívne plánovanie v oblasti poskytovania sociálnych služieb a ostatných služieb pre ľudí v nepriaznivej alebo krízovej situácii a pre sociálne vylúčené skupiny obyvateľstva na území kraja	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Podporovať registráciu nových ambulantných a terénnych sociálnych služieb v súlade s potrebami obyvateľov so ZP a potrebami definovaných subregiónov	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Podpora miestnej samosprávy v tvorbe efektívnej siete sociálnych služieb pre seniorov	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Zabezpečiť rozvoj sociálnych služieb pre ľudí s dlhodobými telesnými, mentálnymi, intelektuálnymi alebo zmyslovými postihnutiami	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter

			územného záberu alebo zásahu.
	Zvyšovanie povedomia verejnosti o sociálnych službách a ovplyvňovanie verejných politík prostredníctvom komunikačných aktivít	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Kontinuálne zvyšovanie kvality sociálnych služieb v súlade s podmienkami kvality poskytovaných sociálnych služieb	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	<u>Zabezpečenie komplexného prístupu pre pomoc ľuďom v nepriaznivej alebo krízovej situácii a pre sociálne vylúčené skupiny obyvateľstva (zvlášť MRK)</u> • Podporiť zabezpečenie integrovaného komplexného prístupu s intervenciami pomáhajúcich profesií pre zlepšenie životných podmienok marginalizovaných komunít = budovanie občianskej a technickej infraštruktúry v obciach (prístup k pitnej vode, kanalizácia, nakladanie s odpadmi, miestne chodníky a komunikácie a pod., svojpomocná výstavba obydľí a iné zlepšené formy bývania, rekonštrukcia a výstavba vyhovujúcich foriem bývania pre sociálne odkázané skupiny obyvateľstva s dôrazom na MRK, komunitné a pastoračné centrá, materské / základné školy, sanácie skládok odpadov.	0 / ?	Pravdepodobnosť negatívnych aj pozitívnych vplyvov opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti. Na základe opisu činností nie je možné vylúčiť negatívne ovplyvnenie.
	Podpora efektívnych nástrojov pre zamedzenie predčasného ukončenia vzdelávania a pre ľahší vstup na trh práce zraniteľným a znevýhodneným skupinám obyvateľstva (zvlášť MRK)	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Podpora riešení životných situácií špecifických komunít obyvateľov kraja	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Vytvárať podmienky pre spoluprácu aktívnych MVO a občianskych iniciatív s miestnou a regionálnou samosprávou	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
Zvýšiť bezpečnosť a ochranu životov obyvateľov kraja a ich majetku	Optimalizovať riadenie krízových a mimoriadnych situácií na území kraja	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Podporiť funkčnosť, efektívnosť a kvalitu integrovaného záchranného systému na území kraja	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Opatrenia na predchádzanie problémových javov a napätia, zabezpečenie verejného poriadku, ochrany zdravia a majetku a znižovanie kriminality na území kraja	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.

	Opatrenia na zabezpečenie ochrany pred požiarmi, povodňami a inými prírodnými katastrofami na území kraja Realizovať adaptačné opatrenia na zmenu klímy ako ochranu pred povodňami	0 / ?	Možné negatívne vplyvy opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti. Na základe opisu činností nie je možné vylúčiť negatívne ovplyvnenie.
Zabezpečiť kvalitné vzdelanie pre obyvateľov kraja na všetkých stupňoch školstva	Zber dát a strategické participatívne plánovanie v oblasti školstva, vzdelávania a zamestnanosti na území kraja	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Podporiť zvýšenie hrubej zaškolenosti detí materských škôl a kvalitu predprimárneho vzdelávania	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Podpora zvyšovania kvality primárneho a nižšieho stredného vzdelávania v základných školách	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Podpora zvyšovania kvality stredoškolského vzdelávania na území kraja	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Podpora zlepšenia kľúčových kompetencií obyvateľov kraja pre život v globálnej a nízkouhlíkovej digitálnej spoločnosti	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Podpora systému inkluzívneho vzdelávania na všetkých stupňoch vzdelávania	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Podpora zvyšovania kvality školských výchovno-vzdelávacích zariadení na území kraja	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Zabezpečenie vzdelávania na stredných školách reflektujúc potreby trhu práce	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Rozvoj spolupráce s vysokými školami pre posilnenie kvality ľudského kapitálu, sociálnej inklúzie, inovačného potenciálu, vyššej konkurencieschopnosti ekonomiky, k ekonomickému rastu a udržateľným pracovným miestam na území kraja	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Podporiť rozvoj kompetencií pedagogických pracovníkov na všetkých stupňoch škôl a školských zariadení	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
Vytvoriť systém udržateľnej a ekologickej mobility	Strategické plánovanie rozvoja dopravy na území kraja s využitím SMART nástrojov, digitálnych a informačných systémov pri	0 / ?	Pravdepodobnosť negatívnych vplyvov opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od

prostredníctvom výstavby a modernizácie dopravnej infraštruktúry a optimalizácie dopravnej obslužnosti v kraji v nadväznosti na budovanie IDS	<u>plánovaní, organizovaní a riadení procesov v doprave</u> • Vypracovať a aktualizovať strategické plány udržateľného rozvoja dopravy na úrovni kraja i ostatných relevantných regiónov či samospráv		lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti. Rozvoj dopravnej infraštruktúry je v mnohých prípadoch spojený s rozsiahlymi zábermi pôdy a s vytváraním migračných bariér v krajine.
	<u>Podpora zavádzania efektívnych a ekologických alternatívnych foriem prepravy osôb</u> • Podporiť budovanie infraštruktúry nízkouhlíkovej dopravy = elektrifikácia železničných tratí, modernizácia železničných tratí, výstavba alebo modernizácia trolejbusových tratí a výstavba cyklistickej infraštruktúry v nadväznosti na železničné zastávky a stanice • Realizovať dopravné investície v súlade s požiadavkami ochrany prírody a zmeny klímy, manažmentu dažďovej vody = koridory, zvyšovanie podielu zelene atď.	0 / ?	Pravdepodobnosť negatívnych vplyvov opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti. Rozvoj dopravnej infraštruktúry je v mnohých prípadoch spojený s rozsiahlymi zábermi pôdy a s vytváraním migračných bariér v krajine. Optimalizácia existujúcej dopravnej infraštruktúry môže priniesť aj pozitívne vplyvy vzhľadom k súčasným vplyvom na územia sústavy Natura 2000.
	<u>Podpora rozvoja ekologickej verejnej osobnej železničnej dopravy a nadväznej prímestskej a mestskej dopravy</u> • Podporiť zvýšenie ponuky spojov osobnej železničnej dopravy a nadväznej prímestskej a mestskej dopravy • Podporiť modernizáciu a rozvoj železničnej infraštruktúry, t.j. hlavné železničné trate a uzly	0 / ?	Pravdepodobnosť negatívnych vplyvov opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti. Rozvoj dopravnej infraštruktúry je v mnohých prípadoch spojený s rozsiahlymi zábermi pôdy a s vytváraním migračných bariér v krajine.
	<u>Podpora rozvoja intermodálnej dopravy tovaru</u> • Podporiť budovanie doplnkových terminálov kombinovanej prepravy tovaru zabezpečujúcich styk železničnej a cestnej dopravy = privádzače, vstupy/výstupy, vnútorná cestná sieť, skladovacie a parkovacie plochy, manipulačné prostriedky, prekládkové a spojovacie koľaje, servisné zariadenia	0 / ?	Pravdepodobnosť negatívnych vplyvov opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti.
	<u>Podpora rozvoja leteckej dopravy</u> • Zabezpečiť napojenie letísk na ostatné systémy dopravy	0 / ?	Pravdepodobnosť negatívnych vplyvov opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti.
	<u>Podpora rozvoja integrovaných dopravných systémov (IDS) prepájajúcich rôzne druhy dopravy</u> • Realizovať dopravné stavebné riešenia prepájajúce jednotlivé druhy verejnej dopravy, motorovú dopravnú infraštruktúru s nemotorovou dopravnou infraštruktúrou pre udržateľnú mestskú a prímestskú mobilitu	0 / ?	Pravdepodobnosť negatívnych vplyvov opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti.
	<u>Vytvorenie podmienok a infraštruktúry pre cyklodopravu a pešiu dopravu ako súčasť multimodálnej mestskej a prímestskej dopravy pre regionálnu mobilitu a prepravné potreby obyvateľov kraja</u>	0 / ?	Pravdepodobnosť negatívnych vplyvov opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti.

	Rozširovať siete pre nemotorovú dopravu (pešiu a cyklo dopravu), cyklistické chodníky a doplnkovú infraštruktúru pri tvorbe a revitalizácii multifunkčných verejných priestorov		
	<u>Zvýšenie atraktivity, spoľahlivosti a efektivity verejnej osobnej dopravy</u> - Budovať cestné prvky pre zlepšenie verejnej dopravy a jej preferovanie pred individuálnou dopravou - Optimalizovať ponuku verejnej dopravy na základe potrieb verejnosti pre jednotlivé cieľové skupiny prostredníctvom zavádzania integrovaného dopravného systému	0 / ?	Pravdepodobnosť negatívnych vplyvov opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti.
	Podpora a aplikácia výskumno-vývojových aktivít a prepájania v sektore dopravy	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	<u>Podpora optimalizácie dopravnej infraštruktúry pre zvýšenie bezpečnosti, lepšiu obslužnosť, prepojenosť, regionálnu mobilitu, ekonomických centier na území kraja a cezhraničného prepojenia / Minimalizácia kritických dopravných uzlov</u> - Participovať na procese výstavby rýchlostnej cesty R4 vrátane dopravného značenia - Prispieť k modernizácii a výstavbe ciest I. triedy vrátane dopravného značenia - Rekonštruovať, modernizovať a vybudovať cesty II. a III. triedy vrátane dopravného značenia v súlade s Plánmi udržateľnej mobility regiónu - Vybudovať, rekonštruovať a modernizovať miestne komunikácie vrátane dopravného značenia - Budovať infraštruktúru cestných komunikácií, železníc, cyklistickej a pešej dopravy pretínajúcej štátnu hranicu	?	Budovanie nových ciest na nadregionálnej a regionálnej úrovni je spojené s vytváraním nových migračných bariér a často aj so zábermi cenných biotopov, preto sú negatívne vplyvy tohto opatrenia na územia sústavy Natura 2000 veľmi pravdepodobné až isté v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti. <u>Je potrebné vyhodnotiť vplyvy na územia sústavy Natura 2000 na úrovni konkrétneho projektu.</u>
	<u>Podpora statickej dopravy vrátane dopravného značenia</u> - Podporiť výstavbu verejných záchytných parkovísk (P+R, K+R, B+R), podzemných i povrchových parkovísk, odstavných miest - Podporiť výstavbu hromadných garáží, parkovacích domov	0 / ?	Pravdepodobnosť negatívnych vplyvov opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti.
Zvýšiť energetickú hospodárnosť a efektívne využívanie prírodných zdrojov na území kraja	Vytvorenie systému koordinácie rozvoja udržateľnej regionálnej a lokálnej výroby energií z OZE smerom k energetickej sebestačnosti kraja	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Podpora výskumno - vývojových a inovačných kapacít v energetike v kraji	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter

			územného záberu alebo zásahu.
	Zabezpečenie prenosu informácií o energetickej hospodárnosti a efektívnom využívaní prírodných zdrojov	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územie sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	<u>Inteligentné a digitálne investície do elektrizačnej sústavy pre integráciu obnoviteľných zdrojov a čisté technológie</u> • Podporiť výstavbu nových zdrojov elektriny z OZE pre zvýšenie výrobnéj kapacity z OZE na území kraja	0 / ?	Pravdepodobnosť negatívnych vplyvov opatrenia na územie sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti.
	<u>Diverzifikácia energetiky a energetických zdrojov kraja</u> • Podporiť produkciu energie z obnoviteľných zdrojov energie s rešpektovaním limitov prírodného prostredia • Podporiť produkciu obnoviteľnej energie z poľnohospodárstva a lesníctva	0 / ?	Pravdepodobnosť negatívnych vplyvov opatrenia na územie sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti. Produkcia obnoviteľnej energie z drevnej biomasy môže predstavovať značné riziko likvidácie cenných lesných porastov a zásahov do území sústavy Natura 2000.
	Znižovanie celkovej energetickej spotreby kraja	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územie sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Zlepšenie energetického manažmentu budov	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územie sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Zlepšenie energetickej hospodárnosti verejných historických a pamiatkovo chránených budov s priemernou úsporou primárnej energie minimálne 30%	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územie sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Zlepšenie energetickej hospodárnosti verejných budov v správe PSK pomocou optimalizácie procesov a inštaláciou zariadení OZE na vymedzených objektoch	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územie sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Podporiť opatrenia na znižovanie energetickej náročnosti verejných budov na území kraja	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územie sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Zlepšenie energetickej hospodárnosti rodinných domov a bytových domov integrovaním obnoviteľných zdrojov energie a inteligentných a digitálnych nástrojov s priemernou úsporou primárnej energie minimálne 30%	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územie sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
Zvýšiť adaptabilitu územia kraja na zmeny klímy	Vytvorenie kvalitného systému environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu zameranej na problematiku zmeny klímy v kraji PSK, vrátane prepojenia na vedu a výskum	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územie sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	<u>Ochrana životného prostredia, životov ľudí a majetku zamedzením degradácie prírodného prostredia, ekosystémov a ich zložiek</u>	0 / ?	Očakávajú sa prevažne pozitívne vplyvy opatrenia na územie sústavy Natura 2000 v závislosti od

	• Zabezpečovať sanáciu a poasanačný monitoring havarijných lokalít		lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti.
	<u>Zvyšovanie adaptačnej schopnosti a ekologickej stability územia PSK prostredníctvom efektívneho manažmentu vody a funkčnosti ekosystémov</u> • Realizovať opatrenia na zvýšenie retenčnej schopnosti územia PSK • Realizovať opatrenia na revitalizáciu tokov a povodí • Realizovať opatrenia na ochranu a adaptáciu biodiverzity v poľnohospodárskej krajine • Podporiť revitalizáciu ekosystémov a prírodného vývoja biotopov • Realizovať opatrenia na odstraňovanie a zamedzenie šírenia nepôvodných invázných druhov	?	Očakávajú sa prevažne pozitívne vplyvy opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti. Viaceré z opatrení, ktoré majú zdanlivo jednoznačne pozitívny dopad na životné prostredie (napr. revitalizácia tokov) nemusia znamenať pozitívne vplyvy pre dotknuté predmety ochrany. Je potrebné hodnotiť vplyvy na územia sústavy Natura 2000 individuálne na úrovni konkrétneho projektu.
	<u>Zvyšovanie adaptačnej schopnosti lesov na zmenu klímy</u> • Podporiť úpravu drevinového zloženia lesných porastov • Podporiť zalesňovanie poľnohospodársky nevyužívaných pozemkov, degradovaných plôch s nízkou biodiverzitou	?	Pravdepodobnosť negatívnych aj pozitívnych vplyvov opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti. Aktivity vyplývajúce z opatrenia môžu zasiahnuť veľké územie a môžu spôsobiť ovplyvnenie území sústavy Natura 2000 aj v prípade, že nebudú do nich zasahovať. Pri zmene spôsobu obhospodarovania pôdy je potrebné prihliadať na možné ovplyvnenie potravných biotopov a výskyt predmetov ochrany viazaných na agroecénózy.
	<u>Zvýšenie bezpečnosti obyvateľstva, ochrany kritickej infraštruktúry a krajiny v dôsledku povodní</u> • Realizovať technické opatrenia na zabezpečenie ochrany pred povodňami • Realizovať protierózne opatrenia v území PSK	?	Pravdepodobnosť negatívnych vplyvov opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti. Protipovodňové opatrenia často predstavujú významný zásah do pobrežných biotopov a môžu mať aj významné negatívne vplyvy na dotknuté predmety ochrany. Je potrebné hodnotiť vplyvy na územia sústavy Natura 2000 individuálne na úrovni konkrétneho projektu.
	<u>Zvýšenie adaptačnej schopnosti obhospodarovania poľnohospodárskej krajiny</u> • Realizovať opatrenia na zvýšenie retencie vody v pôde pre spomalenie povrchového odtoku = komplexné pozemkové úpravy, vhodné agrotechnické postupy	0 / ?	Pravdepodobnosť negatívnych aj pozitívnych vplyvov opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti. Aktivity vyplývajúce z opatrenia môžu zasiahnuť veľké územie a môžu spôsobiť ovplyvnenie území sústavy Natura 2000 aj

	Realizovať opatrenia pre minimalizovanie vodnej a veternej erózie pôdy = protierózne rozmiestňovanie plodín, vhodné rozmiestnenie pozemkov (veľkosť, tvar a poloha), protierózna organizácia pasenia		v prípade, že nebudú do nich zasahovať. Pri zmene spôsobu obhospodarovania pôdy je potrebné prihliadať na možné ovplyvnenie potravných biotopov a výskyt predmetov ochrany viazaných na agroceenózy.
	Zvyšovanie dlhodobej odolnosti sídiel kraja voči prejavom klimatickej zmeny Realizovať opatrenia na zakladanie, revitalizovanie a ochranu vegetačných prvkov a plôch, uličnej zelene a stromoradií	0 / ?	Očakávajú sa prevažne pozitívne vplyvy opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti.
Zvýšiť úroveň vytriedenia odpadov a transformovať odpadové hospodárstvo na obehové	Podpora aktivít v oblasti predchádzania vzniku odpadov	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Podpora inovácií a aplikovaného výskumu v oblasti ekologicky efektívneho odpadového a obehového hospodárstva	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Zabezpečenie trvalo udržateľného nakladania s odpadmi zhodnocovaním vytriedeného komunálneho odpadu - Podporovať zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov prostredníctvom budovania lokálnych kompostární a ich rozširovania - Podporovať vybudovanie, transformáciu a modernizáciu bioplynových staníc a ďalších zariadení, ktoré budú zhodnocovať zvyškový komunálny odpad na výrobu tepla a elektrickej energie	0 / ?	Možné negatívne vplyvy opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti. Na základe opisu činností nie je možné vylúčiť nové zábery poľnohospodárskej a lesnej pôdy a zásahy do území sústavy Natura 2000, ktoré môžu predstavovať negatívny vplyv.
Znížiť znečistenie životného prostredia a jeho zložiek (OVZDUŠIE)	Eliminovanie príčin znečisťovania ovzdušia a redukciu znečistenia Zabezpečovať zvyšovanie podielu zelene a náhradnej výsadby pri výrube drevín	0 / ?	Očakávajú sa prevažne pozitívne vplyvy opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti.
Znížiť znečistenie životného prostredia a jeho zložiek (VODA)	Ochrana vodných zdrojov a zabezpečenie zásobovania obyvateľstva pitnou vodou - Vybudovať verejné vodovody s nezávadnou a kvalitnou pitnou vodou - Pripraviť náhradné, kapacitne postačujúce vodné zdroje namiesto nevhodných, rizikových a nepostačujúcich na pokrytie výhľadových potrieb	0 / ?	Možné negatívne vplyvy opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti. Na základe opisu činností nie je možné vylúčiť nové zábery poľnohospodárskej a lesnej pôdy a zásahy do území sústavy Natura 2000, ktoré môžu predstavovať negatívny vplyv.
	Zvýšiť úroveň čistenia odpadových vôd na území kraja s minimalizáciou negatívnych dopadov na ŽP a kvalitu vôd Vybudovať, rekonštruovať a intenzifikovať systémy verejnej kanalizačnej siete a čistiarní odpadových vôd	0 / ?	Možné negatívne vplyvy opatrenia na územia sústavy Natura 2000 v závislosti od lokalizácie a rozsahu konkrétnej činnosti. Na základe opisu činností nie je možné vylúčiť nové zábery poľnohospodárskej a lesnej pôdy a zásahy do

	• Vybudovať, rekonštruovať a intenzifikovať ČOV a stokovú sieť v aglomeráciách s produkciou znečistenia nad 2000 EO • Vybudovať vodohospodársku infraštruktúru v aglomeráciách pod 2000 EO		území sústavy Natura 2000, ktoré môžu predstavovať negatívny vplyv.
	Vytvorenie podporných kapacít pre činnosti spojené s vodohospodárskou infraštruktúrou na území kraja	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
Znížiť znečistenie životného prostredia a jeho zložiek (Pôda)	<u>Zabezpečenie ochrany kvality a rozlohy poľnohospodárskej pôdy</u> • Minimalizovať zábery poľnohospodárskej pôdy pre obytnú výstavbu a výrobné činnosti • Zabezpečiť racionálne využívanie a ochranu poľnohospodárskej pôdy prostredníctvom pozemkových úprav • Realizovať opatrenia na minimalizovanie rizika kontaminácie pôdy technickými a technologickými postupmi • Realizovať opatrenia na znižovanie emisií amoniaku z chovu hospodárskych zvierat a aplikovanie hnojív do pôdy • Realizovať opatrenia na minimalizovanie vodnej erózie pôdy	?	Očakávajú sa prevažne pozitívne vplyvy opatrenia, ale vzhľadom k tomu, že viaceré environmentálne záťaž sa nachádzajú v blízkosti alebo priamo v územiach sústavy Natura 2000 a nie je jasné čo opatrenie zahŕňa, nie je možné definovať ani vylúčiť ovplyvnenie území sústavy Natura 2000. Zmeny vo využívaní poľnohospodárskej pôdy a protierózne opatrenia môžu mať aj negatívny vplyv na územia sústavy Natura 2000.
Znížiť znečistenie životného prostredia a jeho zložiek (OCHRANA PRÍRODY)	<u>Ochrana chránených prírodných a historických území a rozmanitosti ich fauny i flóry</u> • Zabezpečiť reguláciu zásahov do chránených území (zvlášť bezzásahových) • Zabezpečiť efektívny systém ochrany prírody	?	Očakávajú sa prevažne pozitívne vplyvy opatrenia, ale vzhľadom k tomu, že nie je jasné aké konkrétne činnosti opatrenie zahŕňa, nie je možné definovať, vylúčiť ani potvrdiť ovplyvnenie území sústavy Natura 2000.
	<u>Podpora zachovania biologickej a krajinej diverzity zvýšením adaptačnej schopnosti voči zmenám klímy</u> • Realizovať opatrenia na zabezpečenie vody v krajine • Podporiť revitalizáciu ekosystémov a prírodného vývoja biotopov využitím územného plánovania a pozemkových úprav a pri tvorbe ÚSES, Generelov zelene a pod., • Zabezpečiť odstraňovanie, potláčanie a dôsledný manažment šírenia nepôvodných invázných druhov • Podporovať druhovú rozmanitosť a kvalitu génového fondu pôvodných rastlinných a živočíšnych druhov • Podporiť obnovu krajinných štruktúr	?	Očakávajú sa prevažne pozitívne vplyvy opatrenia, ale vzhľadom k tomu, že nie je jasné aké konkrétne činnosti opatrenie zahŕňa, nie je možné definovať, vylúčiť ani potvrdiť ovplyvnenie území sústavy Natura 2000.
	<u>Zabezpečenie podmienok pre udržanie ekologickej stability, revitalizáciu a tvorbu krajiny</u> • Podporiť tvorbu a udržanie prvkov územných systémov ekologickej	?	Očakávajú sa prevažne pozitívne vplyvy opatrenia, ale vzhľadom k tomu, že nie je jasné aké konkrétne činnosti opatrenie zahŕňa, nie je

	<i>stability, biocentier a biokoridorov a starostlivosť</i> • Podporiť súlad prístupu ochrany prírody, ochrany pred povodňami a ochrany vôd k ochrane krajiny • Zabezpečiť skvalitnenie hospodárenia v lesoch, rozvoj činností a služieb súvisiacich s lesným hospodárstvom		možné definovať, vylúčiť ani potvrdiť ovplyvnenie území sústavy Natura 2000.
Znížiť znečistenie životného prostredia a jeho zložiek (ENVIRONMENTÁLNE ZÁŤAŽE)	Ochrana zdravia obyvateľov a kvality životného prostredia v blízkosti EZ	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	<u>Zabezpečenie realizácie prieskumov, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží</u> • Vytvárať efektívnu spoluprácu a komunikáciu s príslušnými orgánmi v prípadoch nedostatočného, pomalého konania alebo nekonania	0 / ?	Očakávajú sa prevažne pozitívne vplyvy opatrenia, ale vzhľadom k tomu, že nie je jasný územný priemet jednotlivých aktivít, nie je možné definovať, vylúčiť ani potvrdiť ovplyvnenie území sústavy Natura 2000.
Zlepšiť systém a koordináciu strategického plánovania v kraji	Rozvoj verejných politík Prešovského samosprávneho kraja	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
	Rozvoj ľudských zdrojov Ú PSK a ich inovačných schopností	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
Integrovať tvorbu strategických dokumentov a zabezpečiť participatívnu spoluprácu pri ich príprave, monitorovaní a hodnotení	Posilnenie spolupráce a vzájomného dialógu medzi verejnou správou, občanmi a mimovládnyimi neziskovými organizáciami v procese tvorby verejných politík	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.
Zrýchliť a skvalitniť digitalizáciu infraštruktúry verejnej správy využívaním SMART nástrojov	Zavedenie systematického manažmentu údajov v rámci Ú PSK, ich zdieľanie a publikovanie vo forme referenčných a otvorených údajov	0	Opatrenie nemá negatívny vplyv na žiadne územia sústavy Natura 2000, nemá charakter územného záberu alebo zásahu.

Vysvetlivky:

0 - nepredpokladá sa žiadne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000,

0 / ? - opatrenie môže mať vplyv na územia sústavy Natura 2000, ale nemusí mať žiadne v závislosti od umiestnenia konkrétnej činnosti,

? - nevyhodnotiteľný vplyv - ovplyvnenie území sústavy Natura 2000 je vysoko pravdepodobné, ale nie je možné ho bližšie špecifikovať z dôvodu absencie údajov o lokalizácii a technickom prevedení aktivít.

6.1. Identifikácia dotknutých predmetov ochrany

Žiadnu z aktivít nie je možné v súčasnosti lokalizovať a identifikovať konkrétne dotknuté územia sústavy Natura 2000, preto nie je možné identifikovať ani jednotlivé dotknuté predmety ochrany. Identifikáciu dotknutých predmetov ochrany bude nutné vykonať na úrovni konkrétnych projektov a činností, kde budú doplnené informácie o lokalizácii a technickom riešení. Primerané posúdenie konkrétnych projektov / činností bude potrebné vypracovať pri všetkých projektoch priamo zasahujúcich do území sústavy Natura 2000, pri projektoch lokalizovaných v tesnej blízkosti týchto území, kde nie je možné jednoznačne vylúčiť ich ovplyvnenie a tiež pri projektoch zasahujúcich do migračných koridorov druhov európskeho významu.

Predchádzajúca kapitola poukázala na fakt, že pri viacerých aktivitách navrhovaných v hodnotenom strategickom dokumente sa dá očakávať negatívny, ale aj pozitívny vplyv na územia sústavy Natura 2000, čo bude možné presne definovať až na úrovni konkrétnych projektov.

6.2. Vyhodnotenie vplyvov na predmety a ciele ochrany (predovšetkým významnosti identifikovaných vplyvov na dotknuté predmety ochrany ako významný negatívny vplyv, mierne negatívny vplyv, žiadny vplyv, významný pozitívny vplyv, mierne pozitívny vplyv, pre plány a programy aj nevyhodnotiteľný vplyv)

Z všeobecného hodnotenia vplyvov v kap.6. Hodnotenie vplyvov na dotknuté územia sústavy Natura 2000, kde boli tabuľkovou formou vyhodnotené potenciálne vplyvy jednotlivých aktivít navrhovaných v hodnotenom strategickom dokumente vyplýva, že žiadnu z aktivít nie je možné v súčasnosti lokalizovať. Z toho vyplýva, že vplyvy strategického dokumentu na územia sústavy Natura 2000 a tiež ich predmety a ciele ochrany sú **nevyhodnotiteľné** a bude nutné vykonať primerané posúdenie na úrovni konkrétnych projektov a činností, kde budú doplnené informácie o lokalizácii a technickom riešení.

6.3. Vyhodnotenie kumulatívnych vplyvov (kumulatívne účinky spolu s účinkami realizovaných a pripravovaných plánov, programov a projektov)

Vzhľadom k tomu, že nie je možné vyhodnotiť vplyvy na konkrétne územia kvôli všeobecnému charakteru hodnoteného strategického dokumentu, nie je možné vyhodnotiť ani kumulatívne vplyvy. Je veľmi pravdepodobné, že ak budú viaceré opatrenia aplikované v rovnakom priestore alebo v tesnej blízkosti, ich vplyv na územia sústavy Natura 2000 sa bude kumulovať (napr. kumulatívny vplyv opatrení z oblasti lesného hospodárstva s opatreniami v oblasti poľnohospodárstva a pod.). Vyhodnotenie kumulatívnych vplyvov bude preto predmetom ďalšieho spodrobnenia v prípade jednotlivých aktivít / projektov.

Vyhodnotenie kumulatívnych vplyvov s inými projektmi a činnosťami, ktoré nesúvisia s hodnoteným strategickým dokumentom musí byť predmetom posudzovania v prípade konkrétnych projektov.

7. Vyhodnotenie vplyvov plánu, programu alebo projektu na integritu území sústavy Natura 2000

Z hodnotenia vplyvov strategického dokumentu vyplynulo, že vplyvy strategického dokumentu na územia sústavy Natura 2000 a tiež na ich predmety a ciele ochrany sú **nevyhodnotiteľné** a bude nutné vykonať primerané posúdenie na úrovni konkrétnych projektov a činností, kde budú doplnené informácie o lokalizácii a technickom riešení v prípade všetkých projektov, kde nebude možné jednoznačne vylúčiť ovplyvnenie území sústavy Natura 2000. Preto nie je možné vyhodnotiť ani vplyvy strategického dokumentu na integritu území sústavy Natura 2000.

Zároveň nie je možné v tejto fáze vylúčiť možnosť negatívneho ovplyvnenia integrity území sústavy Natura 2000, nakoľko niektoré z aktivít vyplývajúcich z hodnoteného strategického dokumentu môžu v prípade nevhodnej lokalizácie predstavovať negatívne ovplyvnenie integrity území sústavy Natura 2000

8. Návrh zmierňujúcich opatrení

Obsahom hodnoteného strategického dokumentu je návrh stratégie hospodárskeho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja. Aktivita vyplývajúce z hodnoteného strategického dokumentu na dosiahnutie hospodárskeho rozvoja kraja zasahujú všetky zložky životného prostredia rôznymi spôsobmi a preto budú v mnohých prípadoch ovplyvňovať územia sústavy Natura 2000.

Pri návrhu opatrení vo fáze projektovej prípravy konkrétnych projektov / činností je potrebné sa zamerať hlavne na ich zmierňujúci vplyv na konkrétne predmety ochrany dotknutých území sústavy Natura 2000. V tejto fáze hodnotenia vplyvov strategického dokumentu na územia sústavy Natura 2000 majú navrhované opatrenia všeobecný charakter a odkazujú na potrebu ďalšieho hodnotenia konkrétnych projektov počas ich prípravy:

- V prípade zásahov do území sústavy Natura 2000 vykonať primerané posúdenie vplyvu na dotknuté územia sústavy Natura 2000 pre konkrétny projekt / plán.
- Realizovať primerané posúdenie vplyvu plánu na dotknuté územia sústavy Natura 2000 pre konkrétny projekt / plán v prípade zasahovania do území sústavy Natura 2000, do domovských okrskov predmetov ochrany CHVÚ a ÚEV a vyhodnotiť zábery potravných biotopov a ovplyvnenie potravných a migračných podmienok.
- Pri zásahoch do vodných tokov, ktoré sú súčasťou ÚEV alebo ich časť je súčasťou ÚEV a predmety ochrany sú priamo závislé od tohto vodného toku, odporúčame vykonať primerané posúdenie vplyvu na dotknuté územia sústavy Natura 2000 pre konkrétny projekt / plán bez ohľadu na vzdialenosť od hranice od ÚEV, hlavne ak má opatrenie predstavuje riziko havárie.
- Pri realizácii činností ovplyvňujúcich hydrologické pomery detailne a odborne zhodnotiť a štúdiami podložiť ovplyvnenie hydrologických pomerov v najbližšie sa nachádzajúcich území sústavy Natura 2000.

9. Záver

Z hodnotenia vplyvov strategického dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na roky 2021-2030“ na dotknuté územia sústavy Natura 2000 vyplynulo, že vplyvy na územia sústavy Natura 2000 vrátane kumulatívnych vplyvov, vplyvov na ich predmety ochrany a ciele ochrany a vplyvy na ich integritu sú **nevyhodnotiteľné** z dôvodu absencie akýchkoľvek údajov o lokalizácii konkrétnych aktivít a ich technickom riešení. Na základe podrobnosti a informácií uvedených v hodnotenom strategickom dokumente nie je možné potvrdiť ani vyvrátiť negatívne ovplyvnenie území sústavy Natura 2000.

Hodnotenie poukázalo na potrebu ďalšieho hodnotenia, resp. na nulové vplyvy pri jednotlivých aktivitách navrhovaných v hodnotenom strategickom dokumente a tiež navrhuje všeobecné opatrenia na zmiernenie a predchádzanie negatívnych vplyvov. V prípade identifikácie území sústavy Natura 2000 dotknutých realizáciou opatrení / aktivít navrhovaných v hodnotenom strategickom dokumente vo fáze prípravy konkrétnych projektov bude potrebné tieto vplyvy vyhodnotiť v samostatnom posúdení. Všetky budúce aktivity vyplývajúce z napĺňania cieľov a opatrení tohto strategického dokumentu by v prípade umiestnenia v územiach sústavy Natura 2000 alebo v ich blízkosti mali byť po upresnení ich parametrov, lokalizácie a rozsahu prekonzultované a odsúhlasené Štátnou ochranou prírody SR.

Vzhľadom k týmto zisteniam nie je v tejto fáze potrebné žiadne z navrhovaných opatrení / aktivít popisované v strategickom dokumente vylúčiť z dôvodu prítomnosti významného negatívneho vplyvu. Na základe hodnotenia strategického dokumentu ako celku, hodnotenia jeho cieľov a opatrení **nebol identifikovaný významný negatívny vplyv na územia sústavy Natura 2000.**

Zodpovedný riešiteľ: Mgr. Juraj Nechaj

autorizovaná osoba podľa § 28a zák. NR SR č. 543/2002 Z. z., o ochrane prírody a krajiny,
v znení neskorších predpisov číslo osvedčenia: 03/2022 (platnosť do 21.04.2027)

10. Použité zdroje údajov

- „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na roky 2021-2030“, Prešovský samosprávny kraj, 2022,
- Správa o hodnotení strategického dokumentu: „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na roky 2021-2030“ - KONCEPT, EKOJET, s.r.o., 06/2023.

Legislatívne dokumenty a schválené metodiky:

- Metodika primeraného hodnotenia vplyvov plánov, programov a projektov na územia sústavy Natura 2000, SAŽP, 2023,
- Zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov,
- Vyhláška MŽP SR č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Starostlivosť o územia Natura 2000 (Ustanovenia článku 6 smernice 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín), MŽP SR 2002,
- Vyhlasovacie predpisy území sústavy NATURA 2000,
- Hodnotenie plánov a projektov významne ovplyvňujúcich lokality sústavy Natura 2000 (Metodická príručka k ustanoveniam článkov 6(3) a 6(4) smernice 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín), MŽP SR 2002,
- Akčný plán pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy, MŽP SR, 08/2021.

Použitá literatúra a internetové zdroje:

- Komplexný monitorovací systém ŠOP SR (<http://www.biomonitoring.sk/>),
- Mapový portál <http://maps.sopsr.sk/>,
- Natura 2000 – Sústava chránených území členských krajín EÚ, <http://www.sopsr.sk/natura/>,
- <https://natura2000.eea.europa.eu/>.